

Vlaanderen
is natuur

WELKOM IN DE ASSEBROEKSE MEERSEN

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Natuurwaarden

Uit oude planteninventarisaties blijkt dat er in de meersen of in de directe omgeving vroeger heel wat zeldzame plantensoorten voorkwamen, zoals veenmossen, kleine valeriaan, brede orchis, zeggroene muur, grote en kleine ratelaar, blaaszegge, dotterbloem ... De laatste tientallen jaren waren de weiden echter vrij soortenarm geworden. Ze werden gedomineerd door grassen en bevatten nauwelijks nog bloeiende kruiden. Verspreid komen nog rijkere percelen voor met wat pinksterbloem, echte koekoeksbloem en pijptorkruid. Dotterbloem is teruggedrongen tot enkele perceelsranden. Sinds het natuurbeheer opgestart is, kleuren de hooilanden in het voorjaar weer lila door de pinksterbloemen. Het oranjetipje profiteert daar volop van, want het zet zijn eitjes af op deze mooie plant.

Een netwerk van beken, sloten en grachten zorgt voor de waterbeheersing in het gebied en draagt bij tot de charme van dit relictlandschap. Gekoppeld aan de winterse overstromingen van enkele beken vormen de Assebroekse Meersen een pleister- en foerageerplaats voor steltlopers en reigerachtigen zoals wulp, regenwulp, witgatje, kleine zilverreiger, ... De knobomen bieden rijkelijk broedgelegenheid aan steenuil en gekraagde roodstaart.

oranjetipje op pinksterbloem

Trek je laarzen aan, want in de Assebroekse meersen zul je ze nodig hebben! Dit gebied ten zuiden van Ver-Assebroek is een geheel van laaggelegen vochtige weiden en hooilanden omringd door knotwilgen en populieren. Als je een grotere wandeling wil maken, kun je de Assebroekse meersen via de bewegwijzerde Meersenwandelroute van een kleine 7 kilometer combineren met de Steenbrugse bosjes. De Assebroekse meersen (82 hectare) grenzen bovendien aan waardevolle landschappen als het Beverhoutsveld, de Loweiden en de bossen en heiderelicten van Ryckvelde. Alle mogelijkheden, dus, om nog grotere wandelingen te maken.

Natuurinrichtingswerken

Via natuurinrichtingswerken, uitgevoerd door de Vlaamse Landmaatschappij, werden de Assebroekse meersen ingericht als dotterbloemgrasland en als natuurlijke waterbuffer. Er werden grachten geruimd, nieuwe greppeltjes gegraven, enkele stuwen geplaatst en nieuwe bomen geplant. De fiets- en wandelverbinding op de trambeding werd verlegd naar de Middendreef. Op het einde van de Kerklaan is een nieuw onthaalpunt gebouwd, waar je kunt picknicken en genieten van het zicht op de archeologische site. Op de bunker uit de Tweede Wereldoorlog – ter hoogte van de Hoofdsloot – is er een uitkijkpunt voorzien. De bunker zelf is ingericht als vleermuizenverblijfplaats.

gekraagde roodstaart

De cirkels van Ver-Assebroek

In de Assebroekse Meersen komt in de bodem een cirkelvormige structuur voor die beschermd is als monument. De structuur is opgebouwd uit vier concentrische grachten rond een eiland en heeft een oppervlakte van ongeveer 5 hectare. De grachten zijn bij hoge waterstand duidelijk waar te nemen vanuit de lucht. Ze zijn van elkaar gescheiden door drie wallen. Sinds de jaren 1950 worden verhitte discussies gevoerd over de aard en de datering van het monument. Sommigen interpreteerden de site als een prehistorisch monument met een rituele of funeraire functie, anderen als een middeleeuwse versterking.

Dankzij historisch onderzoek werd het mysterie van de cirkels van Ver-Assebroek in 2009 ontsluit. Het monument blijkt ongeveer even oud te zijn als de historische kerk van Ver-Assebroek, die al voor 1187 in gebruik was en wellicht is ontstaan als slotkapel of privékerk bij het monument. Er zijn sterke aanwijzingen dat de cirkels de resten zijn van het kasteel van Assebroek, een indrukwekkende waterburcht uit de late middeleeuwen. Het kasteel behoorde tot het Leenhof van Assebroek (één van de vier Assebroekse leenhoven), dat

watervleermuis

Sint-Trudoledeken en Hoofdsloot

Een netwerk van beken, sloten en grachten zorgt voor de waterbeheersing in het gebied. De grootste waterlopen, waaronder het Sint-Trudoledeken en de Hoofdsloot, dooraderen het gebied en dragen bij tot de charme van dit relictlandschap. Het Sint-Trudoledeken vormt de samenloop van een aantal beken, waaronder de Bergbeek, die ontspringt op de hoger gelegen gronden van Oedelem. Door de lage ligging en de toeloop van een aantal beken was het meersengebied van nature een nat en moerassig hooilandgebied. In de loop der tijden werd ernaar gestreefd het gebied geschikter te maken voor agrarisch gebruik. In 1937 legde het polderbestuur een kunstmatig ontwateringssysteem aan. Als belangrijkste as werd de Hoofdsloot gegraven. Die watert met een bemalingsstation uit in het kanaal Gent-Brugge. Het Sint-Trudoledeken werd bedijkt en zorgt alleen nog voor doorvoer van het water van Ryckvelde en Oedelem. Het loost zijn water in het Zuidervaartje en neemt zelf geen water meer op uit het meersengebied.

voor het eerst vermeld werd in 1201. Het Leenhof speelde een rol in de organisatie en het beheer van veeninkomsten, vermoedelijk in de omgeving van Sijsele en Assebroek.

De cirkels zijn uniek in Vlaanderen en zijn als archeologische site beschermd.

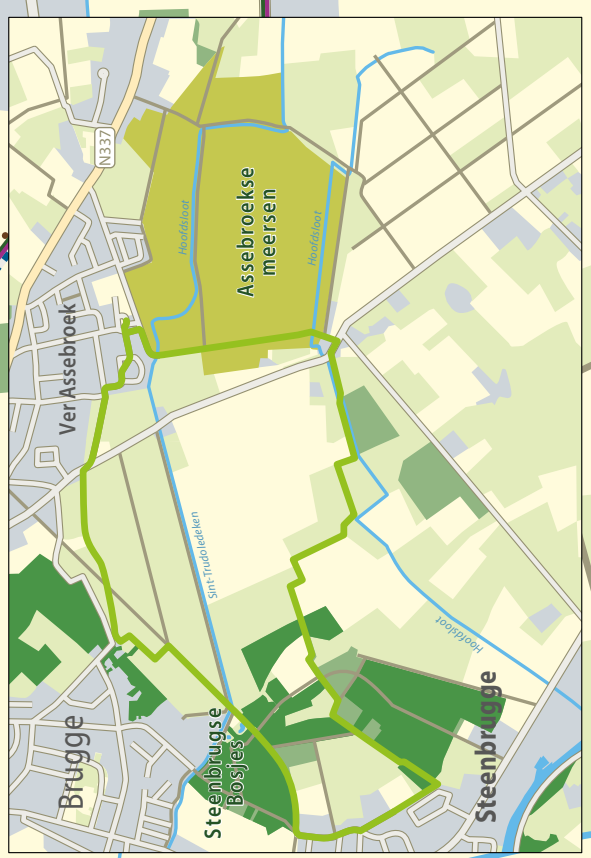
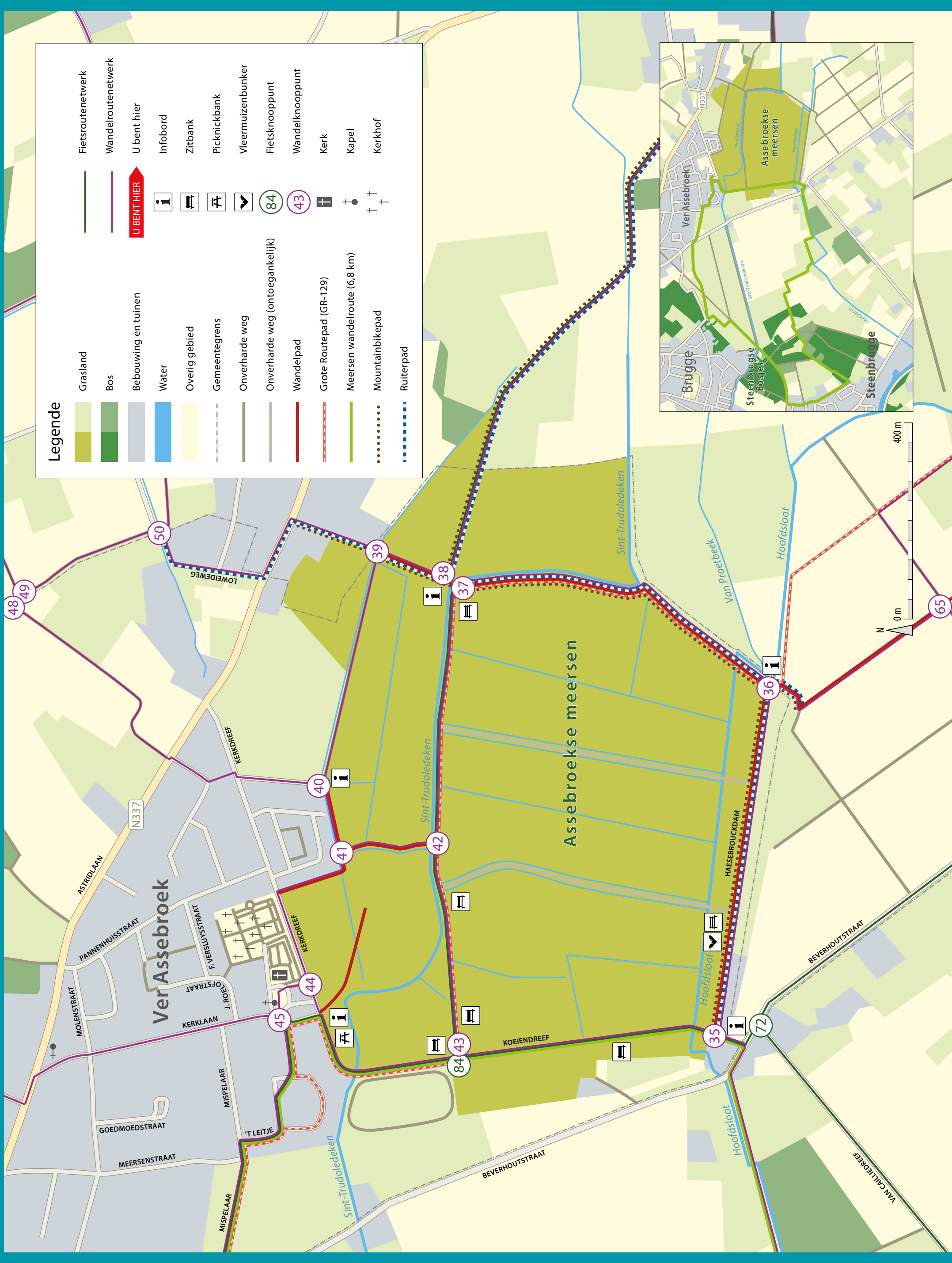
Meer informatie

Natuur en Bos
anb@vlaanderen.be
www.natuurenbos.be

Uitgave: juni 2020
Lay-out: Patrick Van den Berghe
Foto's: cover, landschap, oranjetipje - Arnout Zwaenepoel ; watervleermuis - Rollin Verlinde ; gekraagde roodstaart - Hugo Willockx ; cirkels van Ver-Assebroek - VLM

Legende

	Grasland		Fietsroutenetwerk
	Bos		Wandelroutenetwerk
	Bebouwing en tuinen		U BENT HIER
	Water		Infobord
	Overig gebied		Zitbank
	Gemeentegrens		Picknickbank
	Onverharde weg		Vleermuizenbunker
	Onverharde weg (ontoegankelijk)		Fietsknooppunt
	Wandelpad		Wandelpoortpunt
	Grote Routepad (GR-129)		Kerk
	Meersen wandelroute (6,8 km)		Kapel
	Mountainbikepad		Kerkhof
	Ruiterpad		